

Roskilde Synger

Interview med: **Lasse Pedersen**

Koordinator for Roskilde Synger

Christa Hauser

Musikpædagog og leder af Roskilde Domkirkes pigekor

Anna Bondo Nielsen

Musiklærer på Tjørnegårdsskolen i Roskilde

af Erik Lyhne

December 2013

Sangkraftcentret Roskilde Synger er en selvejende, ikke erhvervsdrivende institution, som arbejder for at styrke mulighederne for at synge i bred forstand. Målet er også at sikre flere og bedre muligheder for at børn og unge kan opdage og udvikle deres sangtalent og at give alle medborgere mulighed for at opleve glæden ved at synge mere - og bedre.

Roskilde Synger arbejder for udvikling af Domkirkens Korskole som regionens bedste sanglige talentmiljø i samarbejde med Roskilde Domsogn samt gennem projekter i institutionelt netværk. Roskilde Synger udvikler nye ambitiøse samarbejdsprojekter med skoler, musiklærere og korledere for at styrke skolesang i bred betydning og for at støtte nye initiativer, der kan fremme glæden og interessen for sang blandt børn og unge og samtidig sikre et bredere og mere kvalificeret rekrutteringsgrundlag til korarbejdet.

Roskilde Synger udvikler også nye muligheder for at borgere kan møde fællessang og korsang på sjove, energifyldte og udfordrende måder på arbejdspladsen, i ældreklubben og i byrummet. Vores fælles sangskat - både den gamle og den helt nye - vil få nye betingelser båret af Sangkraftcentret Roskilde Synger.

I det institutionelle netværk indgår: Roskilde Musiske Skole, Kulturskolen, Børnekorforeningen, Sjællands Kirkemusikskole, Folkekirkens Ungdomskor, gymnasier, grundskolen og et stort antal amatørkor.

Roskilde Synger er en del af det nationale projekt Syngdanmark, støttet af Det Obelske Familiefond, Roskilde Kommune, Nordeafondet, Forumadvokater m.fl.

Læs mere om Roskilde synger på www.roskildesynger.dk og læs om Sangkraftcentre på www.syngdanmark.dk

Lasse Pedersen, musiklærer og koordinator for Roskilde Synger

Roskilde Synger er et af de ni sangkraftcentre som Den Jyske Sangskole er ved at løbe i gang med midler fra bl.a. Det Obelske Familiefond. Et sangkraftcenter er et koordineret netværk, som arbejder for at kvalificere det lokale sanglige miljø, herunder udvikle korsamarbejdet rettet mod børn og unge. Det handler om flere og mere tydeliggjorte muligheder for at børn og unge kan - dels opdage - dels udvikle deres sangtalent. Det handler også om talentudvikling og talentpleje, og hvis man går skridtet videre også om at skærpe interessen for at blive sanguddannet. Det vil sige tilbyde en sanglig uddannelse, der kan bære videre til MGK og konservatorier.

På Jeres hjemmeside kan man se, at Roskilde Synger er en pamflet af mange forskellige aktiviteter. Der er virksomhedssang, for pensionister, for børn og unge mv. Dækker I det hele fra vugge til krukke?

Ja. Det er rigtigt. Det er vigtigt, at man tænker en synergieffekt - en bevidstgørelse omkring projektet i lokalsamfundet. Her er det min erfaring, at der er brug for at pege på fællessang og alle de afledte værdier, der udspringer heraf. Når man synger sammen, er man sammen og hører sammen! Helse og identitet er også forbundet med at synge sammen. Det appellerer til alle aldersgrupper. Der er også aktiviteter af eventkarakter nemlig fyraftenssang, byrumsevents mv. Vi

har f.eks. haft et kæmpeprojekt med 12 forskellige kor, der gav koncert rundt om i bymidten med efterfølgende fællessang. Det kan handle om gennem mulighed for deltagelse – på flere måder at sprede det gode budskab: at det er godt at synge.

Hvor kommer skolerne ind?

Efter min mening er det helt afgørende at få gjort et stort arbejde med sang og kor i grundskolen. Her i Roskilde laver vi et sangløft med fin opbakning fra især kommunen, men også domkirken, skolerne og vores bevilling fra Syngdanmark er helt afgørende for projektet. Det, vi kan lave ude på skolerne, er at styrke den måske vigtigste del af fødekæden. Det er i grundskolen vi har kontakt med alle børn og ikke kun dem, der synger i kor. Vi har en gruppe sangpædagoger, der tager ud på skolerne og er sammen med musiklærerne gennem et forløb på 26 timer. Her er der fokus på mere sang i musiktimerne, mere gang i skolekoret samt kvalificering af sang ved fællessamlinger. Ude på skolerne hjælper sangpædagogerne med at gøre sangundervisningen mere kvalificeret på en række punkter. Det handler om at give alle børn en oplevelse af, at det er godt at synge, og at alle kan synge. Vi ser desværre, at der er rigtig mange børn, der tidligt mister deres sanglige selvværd. Det ved vi allerede nu, vi kan være med til at ændre.

Er I også med i skolernes morgensang?

Ja, hvis det er det, musiklæreren og sangpædagogen aftaler indbyrdes. De finder selv ud af, hvordan timerne bedst kan bruges på skolen. Det kan organiseres på mange måder. Det vigtige er også, at der er supervision og feedback på den undervisning der foregår. Det er en fantastisk videre- og efteruddannelse af musiklæreren, *lige der hvor det sker!* Det er ikke ligesom hvis man tager på kursus, og så derefter skal hjem på skolen og implementere, det man har lært. Her er læreproces og implementering i praksis i god kontakt med hinanden hele vejen igennem forløbet.

Hvordan med skolekorene?

Lige nu har vi et forløb på en skole, hvor vi arbejder med støtte til koraktiviteter. Her arbejder sangpædagogen, hvordan vi kan fastholde flere børn i skolens kor. Der er vist en stigende tendens til at elever er vanskelige at fastholde i aktiviteter over tid. Som i idrætslivet. Det vil vi gerne gøre noget ved. Ud over at være på skolerne og styrke korene, arrangerer vi i foråret 2014 en række kurser og inspirationsdage for musiklærere, der arbejder med sang og skolekor. Det handler om at få børnekoret tilbage i folkeskolen.

Det vil jo sige, at skolerne skal til at prioritere timer til skolekorene igen?

Ja, jeg håber virkelig vores "sangløft", som jo er en ideel form for efteruddannelse i praksisfeltet, vil smitte af på skoleledernes prioritering af opgaven. Den nye skolereform med krav om understøttende undervisning mv. kunne ligge i forlængelse af dette ønske. Og i forhold til sangens to hovedpositioner 1) det fysiologiske aspekt og 2) det indholdsmæssige aspekt, så er der herudover så mange afledte værdier, der understøtter ideen om et kompetenceløft til musiklærerne. Det samme gælder i musikskolerne. Måske kunne dette fokus også med fordel flyttes til uddannelsen af musiklærere. Derudover har vi et kæmpe efterslæb i forhold til efteruddannelseskurser for musiklærere gennem mange år. Førhen havde vi f.eks. kurser i børnekorsmetodik på Danmarks Lærerhøjskole, og på læreruddannelserne var der også mange årskurser. Det er snart længe siden. Vi skal i gang igen! For år tilbage udtalte Margrethe Enevold til Dansk Sang, at hver klasse burde være et kor. Det blev begrundet med, at man får så meget forærende ved at synge. En dejlig kerne i vores projekt er, at vores børn møder engagerede voksne, der brænder for deres fag. Det vokser både børnene og musikken af.

Christa Hauser, musikpædagog og leder af Roskilde Domkirkes pigekor

Du er dirigent for pigekoret i domkirken. Hvad er din forbindelse til Roskilde synger?

Roskilde Domkirkes drenge- og pigekor blev valgt ud til at deltage i Sangkraft gennem Den Jyske Sangskole. Her skal sang og kor skal styrkes både på et elitært og almindeligt niveau. I Domkirkens pigekor har jeg omkring 90 medlemmer. Jeg leder ikke drengekor, men her er omkring 60 medlemmer.

Hvordan er dette projekt med til at løfte børnenes sangglæde?

Pigekoret har fået økonomisk støtte til et stort projekt med en gæstedirigent. Jeg overtog pigekoret, der er etableret omkring 1996, for otte år siden hvor der var 20 piger. Det har jeg stille og roligt bygget op til den nuværende størrelse. I forbindelse med Roskilde Synger starter vi et spirekor i domkirken. Roskilde Musiske skole har også lige satset med lærerkræfter og udbyder tre korniveauer til børn.

Du arbejder på byens folkeskoler, som en del af Roskilde synger. Hvad laver du der?

På skolerne hjælper, støtter og vejleder jeg den musiklærer, jeg samarbejder med. Jeg er med i timerne og arbejder med sang. Læreren ser mig undervise, og kan blive inspireret af det. Jeg ser hende undervise og kan give gode råd. Sammen kan vi udvikle nogle undervisningsformer, der gør, at læreren i dagligdagen kan få børnene til at synge noget mere og bedre. De børn jeg arbejder med her, mærker i høj grad til projektet. Ude på skolerne ser jeg, at der er mange børn, der synger med et alt for lille register og alt for dybt. Jeg arbejder meget med at finde deres randfunktion. Det sker bl.a. gennem mærkelige lyde og sjove øvelser samtidig med, at de bruger stemmen. Der sker hele tiden noget i børnenes sanglige udvikling, selvom det er små skridt man tager.

Mener du, at børn synger for lidt?

Ja! En af de ting der skal til, er at give musiklærerne en bedre uddannelse. Faget musik er barberet næsten væk på læreruddannelserne. De lærere, der skal undervise i musik og sang har ikke et ordentlig fundament til deres arbejde.

Anna Bondo Nielsen, musiklærer på Tjørnegårdsskolen i Roskilde

Hvad betyder det for eleverne i din 3. klasse - og for skolen - at I deltager i sangløft?

Eleverne i 2. klasse har fået øjnene mere op for sang. Jeg har hele tiden prioriteret sangen højt, indøvet flerstemmige sange, arbejdet med dynamik, lært svære sange osv. Men med dette løft tror jeg, at de selv har oplevet, at de har bidraget med at synge med en mere ren og har en rolig rund klang. De viser ligesom, at de gerne vil stå på tæer i forhold til at gøre det bedre. I starten synes børnene, det var lidt mærkeligt det hele. De kunne i det hele taget godt være lidt på vagt overfor hinanden, og det var svært for dem at give sig selv lov til at kaste sig ud i det. Med Christas sangøvelser og sang kunne de ligesom ikke gemme sig i mængden på samme måde, som de sikkert har kunnet gøre tidligere. Børnene prøver at efterligne Christas stemme, koncentrerer sig meget mere om at synge de rigtige strofer. De tør gøre det, én og én mens resten af klassen hører på det. Det er ligesom blevet meget mere ufarligt. I 2. klasse sluttede vi forløbet af med at besøge Domkirkens pigekor til en eftermiddagsøvelse. Koret sang for os og vi sang nogle sange sammen. Børnene har på den måde også fået en stor kulturel oplevelse.

Du har også en 6. klasse med i projektet. Hvordan har det været?

For 6. klasse, som kun havde 4 moduler sidste skoleår, betød det, at de gik fra at være meget lukkede og skeptiske overfor det at skulle synge til at være meget mere modige og åbne overfor det.

Vi startede op med at snakke om det at synge - og det viste sig jo, at flere af børnene bogstaveligt talt aldrig synger. Christa præsenterede en masse forskellige numre med sang lige fra opera til heavy, som de hørte på anlægget og vi snakkede om hvilke udtryk, der lå i de forskellige måder at synge på. Og så skulle de ellers selv i gang. Undervejs fik vi besøg af en to sangere, der tidligere har sunget Domkirkens kor. De sang for børnene, og der var ikke et øje tørt, da klassen bagefter sang den sang, vi forinden havde øvet sammen med de to dygtige sangere.

6. klasse besøgte også pigekoret til en eftermiddagsprøve. Pigekoret sang en meget flot 4 stemmig sang. En af mine elever hviskede til mig, om det her ikke snart var slut. Jeg lagde en hånd på hendes skuldre og sagde, at hun skulle læne sig tilbage og slappe af. Bagefter fortalte hun mig, at det altså ikke var for at være fræk, hun havde spurgt, men at det var fordi "det gik lige ind - helt ind til hjernen"! For hende var det helt overvældende.

Det ærgrer mig, at jeg de slutter med musik efter 6. klasse, for vi kunne gerne have haft to forløb mere!

Foto: Raamus Malmström

Hvad betyder projektet for Jeres skole?

For skolen betyder det selvfølgelig, at vi kan fortælle en rigtig god historie. Vores skole er ikke en skole, hvor forældrene sender deres børn i musikskole. Så er det jo dejligt at kunne bryste sig af, at de gode børn bare kan noget med sang. Min drøm er, at vi kunne lægge en plan for sangundervisning på skolen, så vi har en hel bevidst plan fra 0. - 6. klasse. Det sker ikke nu. Men, men et skridt ad gangen - og hvem ved, hvad vi kan få til at kunne lade sig gøre.

Hvad betyder det for dit eget musikfaglige arbejde?

Jeg har i mange år arbejdet rigtig meget med sang i musikundervisningen, med skolens kor og med morgensang på den årgang, hvor jeg er klasselærer. Jeg har haft meget fokus på hele gruppens sang. Nu er jeg blevet mere opmærksom på, hvordan jeg kan arbejde med det enkelte barns stemme. Det er ikke let - når vi har hele klasser med børn, der har vidt forskellige forudsætninger. Men det fascinerer mig, at det faktisk kan lade sig gøre, og at man ved at arbejde med det enkelte barns stemme selvfølgelig også flytter hele klassens/gruppens samlede sang.

Det tager tid at lære - det tager også tid for en musikleærer at lære. Og det kræver lidt mod, at turde tro på, at den måde at arbejde koncentreret og intenst med sang kan lykkes i en broget børneflok.

Hvad har perspektivet for dig været ved at deltage i sangløft?

Jeg bliver meget udfordret af og inspireret af at arbejde med klang, og at hvert barn får arbejdet med sin stemme, så det kan finde tonerne - også de høje toner.

I mange år har det været et dilemma for mig, at når der er "gang i den", så får jeg alle med - også brummerne. Jeg godt ved, at for meget "gang i den" i virkeligheden kan medføre, at børnene bruger deres stemmer forkert og ikke får stemmen udviklet, som de bør. Igennem dette sangløft har jeg oplevet, at klassens "brummere" har flyttet sig. En dag stod jeg ved siden af en af dem, og han sang deroppe hvor sangen lå og fulgte med sangen. Det er endnu ikke helt rent, men der er en verden til forskel fra, hvad han kunne præstere før. Det har virkelig været en øjenåbner for mig!